

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФАХ»**

«Народні інструменти»

(Бандура)

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Фах» входить до циклу обов'язкових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Процес вивчення дисципліни «Фах» спрямований на розкриття індивідуальних творчих здібностей здобувача фахової передвищої освіти, на його самореалізацію шляхом напрацювання комплексу виконавської майстерності задля втілення власних художніх намірів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральні компетентності (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 20, Курси I — IV, Семестри I — VIII, загальний обсяг — 600 годин, з них індивідуальних — 294 години, самостійних — 306 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 12, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 360 годин, з них індивідуальних — 218 години, самостійних — 142 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Фах» є поетапна професійна підготовка висококваліфікованих фахівців-виконавців, які протягом свого навчання повинні оволодіти педагогічною та виконавською майстерністю, необхідною для самостійної творчої діяльності як артистів капели бандуристів, хору, солістів оперних та музично-драматичних театрів, філармоній, органних залів, концертних залів тощо.

Програмні результати навчання (РН).

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Фах» вивчається протягом усіх років навчання. Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання, отримані на попередньому освітньому рівні - початкової спеціалізованої музичної освіти. «Фах» безпосередньо пов'язаний з такими дисциплінами, як «Теорія музики», «Педагогічна практика», «Оркестровий / Хоровий клас», «Виконавська практика» тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Заняття з дисципліни «Фах» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем

даного навчального курсу, що формується з урахуванням індивідуальних можливостей здобувача фахової передвищої освіти та завдань, які ставляться перед ним. Кожного семестру протягом перших років навчання здобувач повинен опанувати певну кількість (визначається цикловою комісією) різних за жанрово-стильовими характеристиками творів. Протягом останнього року навчання відбувається підготовка програми іспиту підсумкової атестації. В робочих програмах, що зберігаються на циклових комісіях, вказані орієнтовні програми тематичних блоків, які є обов'язковими.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «ФАХ» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Контрольні заходи включають поточний, семестровий та підсумковий контроль і проводяться у формі сольних виступів. Вимоги до контрольних заходів розробляються цикловими комісіями.

До основних форм поточного, семестрового та підсумкового контролю відносяться: прослуховування індивідуальних програм, що включає виконання технічного матеріалу та читання нот з листа; прослуховування програми академічного концерту, презентація анотацій; прослуховування програми семестрового іспиту, що проводиться з метою оцінки результатів навчання за семестр.

Підсумкова атестація у формі екзамену здійснюється з метою підведення підсумків даного навчального курсу та представляє собою виконання творів у обсязі, визначеному кожною цикловою комісією.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає індивідуальну та самостійну роботу. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Діалогія для бандури соло «Незламна Україна» : навчально-методичний посібник / Валентина Мартинюк, Світлана Овчарова, Світлана Щітова. Дніпро : ЛПРА, 2025. 64 с.
2. Овчарова С.В. «Шлях до технічної майстерності бандуриста». Вибрані етюди в перекладі для бандури: навч. посіб. ДАМ .Дніпро : ЛПРА, 2021. 108 с.
3. Поліфонічний зошит юного бандуриста: навчально-методичний посібник. Дніпро : ЛПРА, 2023. 48 с.
4. Маленька українка» Валентини Мартинюк — від солоспіву до відео кліпу // Брондзя (Мартинюк) В. М., Овчарова С. В., Роюк Н. В. «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Вип. 22 (1, 2022) Дніпро, 2022.
5. Методична розробка. Багатовекторність навчального процесу у роботі з капелюю бандуристів (на прикладі кантати Валентини Мартинюк «Ішов козак долиною»). Виконали: доцент, професор кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності В. М. Брондзя, доцент, професор кафедри народних інструментів С. В. Овчарова, доцент кафедри народних інструментів В. С. Овчаров. Дніпро, 2023.
6. Методичні рекомендації щодо інструментування та аранжування для капели бандуристів. Укладачі: доцент, проф. каф. нар. інструментів Овчарова С.В., доцент каф. нар. інструментів Овчаров В.С., 2023.
7. Оркестр народних інструментів. Капела бандуристів : навчальний посібник / [уклад. Є.В. Роговська, В.В. Рутецький] ; Житомир : ЖДУ ім. І.Франка, 2023. 244 с.
8. Сточанська М. П., Чернецька Н. Г. Аранжування для вокального ансамблю у супроводі бандур [Ноти]: методичні рекомендації / Мирослава Петрівна Сточанська, Наталія Григорівна Чернецька. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 36 с.
9. «Сучасні твори українських композиторів для народних інструментів» Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти <https://www.dnmczkmo.org.ua> 2022/02
10. Українська пісня у звуках бандури [Ноти] : твори українських композиторів, українські народні пісні / аранжування для капели бандуристів Т. Свентах ; Міністерство освіти і науки України, Рівненське музичне училище РДГУ. Рівне : Волинські обереги, 2020. 131 с.
11. Чернецька Н., Сточанська М. Бандурне мистецтво як засіб формування національної свідомості здобувачів ЗВО. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Луцьк : Видавничий дім «Гельветика», 2022, с.154–158. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21029>

Додаткова

1. Березуцька М.С. Репертуар як фактор ансамблевої творчості бандуристів (на матеріалі діяльності ансамблю бандуристів «Чарівниці»). : дис. ... доктор філософії: спец. 25 Музичне мистецтво / Одеська нац. муз. акад. Одеса, 2021. 255 с.
2. Буйновська Д. С. Візуалізоване виконавство українського фольклору в бандурному мистецтві. «Музикознавча думка Дніпропетровщини». Вип. 28 (1, 2025) — Дніпро, 2025.
3. Голяка Г. (2021). Проблема репертуару у виконавському мистецтві. Актуальні питання гуманітарних наук. 36.1. 55–59.
4. Дмитро Губ'як – бандура [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.philharmonia.lviv.ua/artist/dmitro-gubyak-bandura>
5. Дует «Бандурна розмова» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.philharmonia.lviv.ua/artist/duet-bandurna-rozmova-0>
6. Мартинюк В. М., Овчарова С. В., Овчаров В. С., Рябцева І. М.. Козацькі пісні Дніпропетровщини у кантаті Валентини Мартинюк «Ішов козак долиною» : навч. посіб. Дніпро : ЛІРА, 2019, 88 с.
7. Майстер клас доцентів кафедри бандури НМАУ, народного артиста України Романа Гриньківа та заслуженої артистки України Лариси Дедюх (бандура) у Івано-Франківській дитячій музичній школі №1 ім. М.В. Лисенка 23.03.2024. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=vapGC4T9BLU>
8. Овчарова С. Концерт Валентини Мартинюк «Bandura forever». Особливості драматургії та специфіка виконавської інтерпретації // Мартинюк В. Концерт для бандури з оркестром «Bandura forever» (клавір) : навч. – метод. посібник / В. М. Мартинюк, С. В. Овчарова, С. А. Щітова. – Дніпро: ЛІРА, 2019. 60 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua
2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>
3. <https://www.facebook.com/groups/artdominanta>
4. <https://www.facebook.com/groups/112289782713629/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
6. Україніка наукова: національна реферативна база. URL: <https://ube.nlu.org.ua/>
7. Index Copernicus. URL: <http://journals.indexcopernicus.com/>
8. Scopus: база даних. URL: <https://www.scopus.com/>
9. Web of Science: база даних. URL: <https://web.archive.org/>
10. Сайт Національної спілки кобзарів України. Ноти URL: <https://kobzari.org.ua/?page=noty>